

ABRAHAM HANS

GRETA, DE KASTEELMEID

Jan Wellens kwam op de eigen hoeve, een nogal vervallen hofstede, met half steen, half houten schuur en lage woning. De voordeur stond open en een streep klaarte van de lamp viel over de drempel naar buiten.

Jan trad binnen. Zijn achttienjarige zuster Greta, die op het kasteel diende, was thuis. 't Was een knappe deerne met donker haar, kastanjebruine ogen en welgevormde boezem. Het zwarte dienstzakje met het wit schortje stond haar bevallig en benadrukte haar slanke figuur.

«Elk een goede dag», groette Jan.

«Jongen, wat hebt ge deze namiddag toch uitgestoken? vroeg vader, die daar moegewerkt aan tafel zat.

Hij hief zijn zorgelijk, maar goedig, gelaat naar zijn zoon op.

«Moest Greta het komen zeggen van de baron»? sprak Jan.

A. HANS' KINDERBIBLIOTHEEK

Nr 451

A. HANS.

De Gestoorde Zesdagenkoers

Uitgave A. Hans-Van der Meulen, Contich.

«Neen, Peter is er voor geweest. En ik weet het ook van Dries Roelens».

«Ja, overdragers genoeg. Ik heb een doodzonde begaan door eens een uur naar de koers te gaan kijken, als ieder nog kermis houdt».

«Maar de baron was wreed kwaad», beweerde Greta.

«Hij grolt altijd tegen ons of ge hard werkt of niet».

«Hij was ook juist slecht gezind vandaag».

«Ja, en als zijn muts scheef staat, smijt hij ze eerst en vooral naar ons, nog eer dan naar zijn hond. Heel Drongen viert kermis en wij moeten juist op die dag de dreef van het kasteel herstellen.

«'t Is waar, voor een jonkman is dat hard,» erkende vader Wellens.

«Maar wat kunnen wij er aan doen? Er komt een partij land vrij... Ik heb er ook een deel van gevraagd en er zijn veel liefhebbers. We mogen nu de baron niet ontevreden maken».

«Jonker François heeft aan Greta gezegd, dat er niets van uw loon zal afgetrokken worden», sprak moeder vertroostend.

Jan hield een heftig woord terug. Er waren kleine kinderen binnen.

«Wat al spel omdat ik even naar het gemeenteplein ben geweest, hernam hij. Ik heb toch elf uur gewerkt vandaag, maar voor de baron, die ons van uit zijn zetel ziet werken, is dat nog niet genoeg».

Moeder bracht zijn eten op. Greta vertelde, dat er morgen bezoek verwacht werd. 't Zou een drukke dag worden. 't Was de feestdag van jonkvrouw Ethel.

De dochter sprak over dat alles met ware verering. Ze diende gaarne op het kasteel. Ze moest niet op het land werken en, daar ze zeer in de gunst stond van de barones, mocht ze die dikwijls vergezellen naar de stad, als mevrouw boodschappen had te verrichten. Greta voelde zich verheven boven de meisjes, met wie ze vroeger gespeeld had en die nu hoevewerk moesten verrichten.

«De baron heeft erg gekeven met jonker Reginald», verhaalde Greta toen. «Het was over die koers en over de wielersport. De jonker heeft geld gegeven voor prijzen. 't Is toch niet passend, dat hij samenspannt met de mannen, die de baron burgemeester afgestemd hebben. De jonker zei, dat hij nooit de sport zou laten. Mevrouw moest er tussen komen, want de baron maakte zich erg driftig».

«Dat is de oude tegen de nieuwe tijd,» beweerde vader Wellens. «Er is zoveel veranderd sedert de oorlog».

«En verbeterd!» oordeelde Jan. «Maar voor het kasteel blijven we altijd dezelfde knechten».

«Ja, jongen... Ja, wat is er aan te doen?»

Vader schudde zenuwachtig het hoofd. Dat was zo een beweging bij hem.

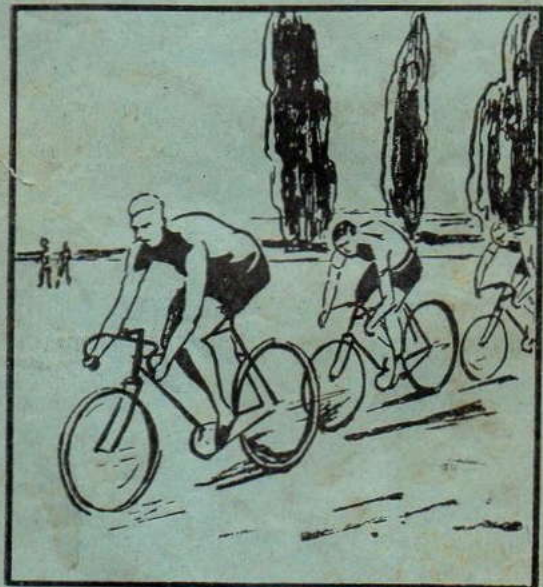
«Maar wij hebben het toch goed,» beweerde Greta. «Mevrouw heeft me gezegd, dat we een deel van het nieuwe land zullen krijgen. Jan, ge moet dan ook zo dwaas niet doen door de mannen op te stoken».

A. HANS' KINDERBIBLIOTHEEK

Nr 465.

A. HANS.

De Groote Ronde

Uitgave A. Hans-Van der Meulen, Contich.

«Ik stook niemand op».

«Peter zei het toch».

«En Dries Roelens zeker ook»!

«Dries Roelens! Met hem praat ik nooit. Maar Peter heeft het aan de baron verteld».

«Die kruiper. Een mens zou nooit eens zijn gedachte mogen zeggen. Er zijn vandaag vrijer boerenmensen dan wij».

«Ja, maar mevrouw zegt, dat het zo niet kan blijven duren,» hernam Greta. «Werkmensen gedragen zich als rijke lieden, en de boeren peinen dat ze heren zijn».

«Al praat van het kasteel», bromde Jan. «We kennen dat».

Hij had zijn maaltijd geëindigd. Greta moest terug naar het kasteel.

«Ik ga een eindje mee», zei Jan.

«Maar dat is niet nodig!» riep zijn zuster uit.

«Jawel, het is kermisavond en ge weet nooit wat volk er op de baan is».

«Hier op de binnenweg zeker? Ik ben geen klein kind meer.

«Ja, ja, ga een eindje mee», drong ook vader aan. «Er is vandaag veel vreemd volk naar de gemeente gekomen».

«Maar ik ga toch altijd alleen», hernam Greta, wat verward.

Jan dreef toch zijn plan door. Een poosje stapte hij zwiingend naast zijn zuster voort. Hij merkte wel, dat zij voortdurend links en rechts keek.

De weg liep door een bosje en iemand stond daar te wachten. Het was donker.

«Goede avond!» klonk het.

«Goede avond!» groette Jan luid en bruut terug. Hij had de stem van de oudste jonker herkend.

«Ha, het is Greta,» sprak jonker François. «Met een vrijer zeker?»

«Neen, met haar broer, die Greta naar het kasteel brengt!» sprak Jan snauwend.

«Dat is braaf en treffelijk. 't Is zulk goed weer, dat ik nog een wandeling maak. Goede avond».

't Scheen of de jonker haast had.

Jan zweeg weer een tijdje. Toen zegde hij nijdig:

«Greta, de jonker stond daar voor u».

«Wat gij durft zeggen»!

«De jonker draait rond u, en ge zijt er mee gediend».

«Ge moest beschaamd zijn. Mijn eigen broer zou mij nog op een naam brengen. 't Is schandalig».

«De jonker wist, dat ge naar huis gingt. Wat zou hij nog in dat bosje doen»!

«Hij zal zeker aan u moeten vragen, waar hij mag wandelen?»

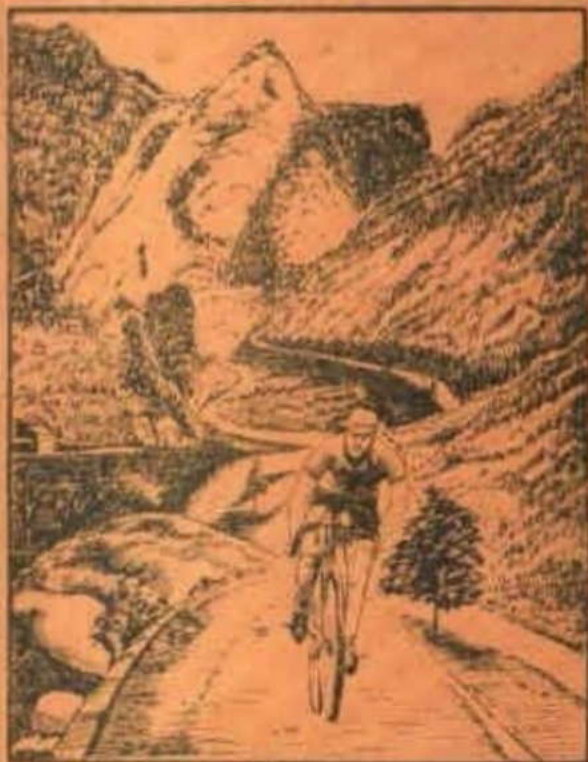
«Hij komt nooit naar de vuile Moerhoek. En hij was ontstemd, omdat ik u weg breng. 'k Hoorde het aan zijn stem.»

A. HANS' KINDERBIBLIOTHEEK

Nr. 671

A. HANS

De eerste Ronde van Frankrijk

Uitgave A. Hans-Van der Meulen, Kortrijk.

«Als ge zo lelijk doet, keer dan maar rap naar huis terug!»

«Dat zoudt ge willen! Ik heb uw plannen verstoord. O, Greta, wees toch verstandig. Die vriendelijkheid van de jonker is al bedrog. Hij kan u in het ongeluk brengen. Ge zijt er toch te treffelijk voor. Hij heeft u al gekust... wie weet hoe dikwijls.»

«Dat liegt ge. 't Is laster van die valse Edmond, de kasteelknecht, die met mij zou willen verkeren. En gij gelooft dat. Er is niets, neen niets! Gij beledigt me. Misschien stookt Martha Roelens u ook op. Zij is jaloers, omdat mevrouw mij liever ziet».

«Martha heeft niets over u verteld».

«Ge doet lelijk. En laat me nu maar alleen! Ge brengt me weg, omdat ge me niet vertrouwt.»

En Greta zette het eensklaps op een draf. Jan Wellens stond even verbauwereerd.

«Dat is weer konkelarij,» zei hij, en zo snel hij kon, volgde hij zijn zuster.

Hij haalde ze niet meer in. Hij zag het kasteel «De Donk», dat met de verlichte ramen als vurige ogen van op de Leiekam over de streek schouwde.

«O, was Greta daar weg», siste Jan.

Hij stond er een poosje, maar kon niets doen en somber keerde hij terug.

Greta was listig geweest. Toen ze van Jan weggelopen was, schoot ze het bosje in. Ze hoorde dan haar broer voorbij lopen. Ze keerde snel terug. Aan het begin van het bosje trof ze de oudste kasteelzoon aan.

«O, jonker, pas op... mijn broer heeft het in de gaten,» zei ze hijgend.

«Greta, gij toch!» riep François verrast uit. «Waar is uw broer nu?» vroeg hij.

«Ik ben van hem weggelopen».

«Dat is flink... Kom, we nemen een andere weg.» Ze gingen langs het park om.

«Begreep uw broer, dat ik voor u kwam?» vroeg François.

«Ja... Maar ik loog het af. Edmond heeft het hem gezegd, dat ge me gekust hebt.»

«Ha, die valsaard! Hij babbelt uit het kasteel. Ik zal hem dat afleren. De loeder is zeker jaloers. Waarom zou ik u niet mogen kussen?»

En de jonker nam Greta in de armen en zoende haar hartstochtelijk op de mond.

«'t Mag toch niet zijn,» fluisterde het meisje bevreesd.

Ze zei dat zo dikwijls, want al een tijdje ging ze zo met jonker François om. 't Was begonnen met vriendelijkheid en grapjes. En François vleide het onnozele meisje. Ze was te goed voor een lompe boerenjongen, veel te lief en te mooi. Ze moest later naar de stad

komen en een waarachtige dame worden. Zo bracht hij haar hoofd op hol.

En nu volgden zij een verlaten dreef tussen de velden.

«O, 't mag niet zijn,» zei Greta weer. «Als mevrouw het wist... Ze zou me weg jagen».

«Wat geeft dat ? Dan neem ik u mee naar Gent. Ge weet nu toch wel, hoe dat gaat. Ik moet trouwen voor de adellijke stand en het geld. Morgen komt freule Beatrix van Leewerdal. Die is bestemd om mijn wettige vrouw te worden. Ik geef eigenlijk niet om haar... Als ik niet met haar trouw, zou dat tot een breuk leiden met mijn vader. Maar, zoals velen in onze middens, zal ik een vrouw hebben voor de stand, en één, die ik graag zie... één uit begeerte. Ze dwingen ons daartoe. Mocht ik mijn zin doen, ik trouwde met u. Maar dat is onmogelijk. Ge hoort het, ik zeg het eerlijk. Beatrix zal mijn vrouw worden voor de wereld en gij mijn vrouw voor de liefde.»

«Neen, neen, jonker. Dat kan nooit zijn.»

«Ge zegt dat, omdat ge nog ouderwetse gedachten hebt. Maar denk eens goed na. Als ge hier trouwt, waar is dan uw leven ? Wroeten en slaven om de pacht naar de grondeigenaar te brengen, boerin worden. Altijd last en zorgen. En wat bied ik u aan ? Een gemakkelijk leven, mooi gekleed gaan... feesten bijwonen, per auto rijden.»

«Maar niet getrouwd zijn».

«Ja toch, zo goed als getrouwd zijn. We regelen dat bij een notaris. Vele voorname mensen leven zo... O, ge moet nu nog geen ja zeggen ! Denk eens na... En breek met al die voorbijgestreefde opvattingen !»

«Maar vader en moeder...»

«O, die zullen eerst wat kwaad zijn, maar al gauw ondervinden, dat ge ook voor hun geluk werkt... Mijn vader mag alles weten. Die laat dat gaan... Hij heeft vroeger juist gehandeld als ik en zoals mijn broer zal doen».

Opnieuw kuste de jonker Greta langdurig en streekte haar gewillig lichaam. Hij betuigde dat hij zo veel van haar hield.

Greta was al een hele tijd dol verliefd op hem. 't Was niet voor geschenkjes, niet om het geld voor een nieuw kleed, dat ze naar hem had geluisterd. De verfiijnde kasteelzoon wekte wonderlijke gevoelens in haar gemoed, sinds ze op het kasteel kwam dienen.

Traag slenterde ze naar huis. Dicht bij het park liet François haar gaan. Greta wachtte even bij het kasteelgebouw. Haar hoofd gloeide en zonderlinge geluiden suisten haar in het oor. Haar hart bonsde. Ze moest kalmer worden. Zo kon ze niet in de keuken verschijnen bij Martha en Edmond.

«O, 't is toch niet wel,» mompelde ze. «Hij is een jonker en ik ben een arm meisje. En wat hij van later zegt, o, neen, dat mag nooit. 't Ware niet treffelijk. Ik moet hem nu al mijden.»

A. HANS KINDERBIBLIOTHEEK

Nr 667

A. HANS

DE KOERS VAN DEN LUIAARD

Uitgave A. Ham-Van der Meulen, Kortich.

Ze had zich dat ook voorgenomen, na een vorige ontmoeting. Maar als de jonker haar aansprak, kwam ze weer onder zijn macht. Vanavond ook was ze naar huis gegaan op zijn verzoek, om dan elkaar aan te treffen in het nabije bosje.

Jan had de waarheid vermoed, en zou haar nog verder bespieden.

«Maar ik zal de jonker mijden,» sprak ze weer. «Het mag niet zijn».

Ze begaf zich in de keuken, waar Edmond en Martha voor 't souper zorgden.

Greta was bovenmeid, maar ze hielp ook wel wat in de keuken.

«Op wandel geweest ? Ge hebt een gemakkelijk leven, gij !» zei Edmond, de lange, bijna kale knecht.

Greta meende wat spot in zijn stem te horen.

«Maar als ik boven werk, zit gij dikwijls met de armen over elkaar», antwoordde ze.

«Ik ? Ja, ik heb nog al veel tijd om de armen te kruisen. Ik ben hier de duivel doet 't al. Er is een man te kort maar ik werk voor twee en word voor één betaald.»

Greta hielp Martha. Ze voelde zich wonderlijk te moede. Was ze nu waarlijk weer met de jonker uit geweest en had hij haar voorgesteld later met haar te leven ?

«Maar dat doe ik niet !» zei ze bij zichzelf. «O, neen, dat nooit!»

François had flink gestudeerd en was nu ingenieur en medebestuurder van een textielfabriek te Gent, waarin zijn vader aandelen bezat.

Dikwijls kwam hij op het kasteel, vooral 's zomers. Hij had zelf een auto en kon dus gemakkelijk over en weer reizen.

Verheven idealen bezat de oudste zoon niet. Hij was zelfs, ondanks zijn adellijke opvoeding en de lessen van geleerde professoren, een bruto in zijn levensopvattingen. In zijn studententijd had hij wel ijverig gestudeerd, maar ook vlagen van uitspatting gekend.

Bij zijn vader toonde hij zich zeer gewillig en onderdanig en stond hij hoog in zijn gunst.

François ook ergerde zich aan de alles vernieuwende tijd, en in de fabriek was hij een hardvochtige en strenge meester.

BEATRIX VAN LEEWERDAL

Een half uurtje na Greta kwam François thuis, juist op tijd voor het souper.

Aan tafel heerste een bedrukte stemming. De baron keek nors, en Reginald, de jongste zoon, zette evenmin een vrolijk gezicht.

't Was er inderdaad heftig toegegaan tussen de vader en zijn jongste zoon. Reginald had durven zeggen dat hij het beu was bespied te worden door een loense kerel als rentmeester Loosen.

ABRAHAM HANS

OVER BERG EN DAL

bewerkt door Jan Marchau

bewerking © 1982-2018, Jan MARCHAU

HELIOS N.V.
ANTWERPEN / AMSTERDAM